

DİNLER TARİHİ ARAŞTIRMALARI-V

**DİNLER TARİHÇİLERİ GÖZÜYLE
TÜRKİYE'DE MİSYONERLİK**

TÜRKİYE DİNLER TARİHİ DERNEĞİ YAYINLARI

TÜRKİYE DİNLER TARİHİ DERNEĞİ

Yayın No: 5

ISBN: 975 – 94505 – 5 – 0

**Bütün Yayın Hakları Türkiye Dinler Tarihi Derneği’’ne Aittir.
Birinci Baskı: Kasım 2005, 700 adet**

ANTALYA'DA MİSYONERLİK FAALİYETLERİ

Zeliha Nurten ŞAHİN*

Antalya'nın son yıllarda turizm nedeni ile göç alması demoğrafik yapısında ciddi anlamda değişim meydana gelmiştir. Buna paralel olarak da çeşitli din ve inançların misyon faaliyetleri de artmıştır.

Antalya'da en belirgin misyonerlik faaliyeti Mevlânacılar, Yehova Şahitleri ve Protestan misyonerler tarafından yapılmaktadır.

Antalya'nın en göze batan yapısı olan Hasan Subaşı parkında yer alan cam piramit ve Otobüs Terminali'nin mimarî yapısının piramide benzemesi rastlantıdan uzak Mevlânacılığın etkisini bize gösterir ki; Mevlânacılar için piramit simgesi önemlidir.

Antalya'da etkin olarak faaliyet gösteren diğer misyoner grup Yehova Şahitleridir. Antalya'da ibadethanelerinin de bulunduğu bilinen Yehova Şahitleri dağıttıkları broşürler ile dikkat çekmektedir.

Antalya'da etkin olarak faaliyet gösteren en önemli grup Protestan misyonerleridir. Medyanın kitap gemisi olarak tanıttığı İngilizce ismi "Operation Mobilization" olarak bilinen misyon gemisi 2003 Nisan sonu ve Mayıs başında Antalya sahiline demir atmıştır. Bu süreçte gelen ziyaretçilere bedava kitap dağıtılmış ve buradaki misyonerler daha sonra Isparta ve Muğla'ya dağılmıştır. Ayrıca meydana iki genç gitar konseri verilmiş ve arkasından bedava İncil dağıtılmıştır.

Antalya'da misyonerlik faaliyetleri Antalya Kale Kapısı'nda bulunan Aziz Pavlus Kültür Merkezi olarak adlandırılan ve içinde Antalya Uluslar arası Kilise ve İncil Kilisesinin birlikte yer aldığı binada yapılmaktadır.

İbadet dili İngilizce olan "International Church of Antalya"nın kuruculuğunu ve papazlığını, 1990'lı yıllarda Türkiye'ye gelen ABD kökenli papaz James J. Bultema üstlenmiştir. Bayan Renate Bultema'da eşine katkıda bulunmaktadır. Bay Bultema aynı zamanda Osmanlı'dan beri ülkemizdeki misyonerlik faaliyetlerini yürüten ABCFM (American Board of Commissioners for Foreign Missions)'ye bağlı olan "International Congregations"un Türkiye'deki faaliyetlerinde 1996'dan beri görevli papazdır.¹

İbadet dili Türkçe olan Antalya İncil Kilisesi'nin kurucusu ve papazı ise Eui-Hong Lee adlı Güney Kore'li bir diş hekimidir. Her iki kilisenin kurucuları etkinlik alanlarını genişletmek amacıyla Kasım 1999'da ortaklaşa "Aziz Pavlus Kültür Merkezi" (St. Paul Cultural Center)'ni kurmuşlardır. Antalya Aziz Pavlus Kültür Merkezi Müdür Vekili sonradan Hristiyan olan Nimet Yıldırım'dır.²

Kilise şeklinde düzenlenmiş ve Pazar günleri sabah İngilizce olarak Uluslar arası Kilise'nin, öğleden sonra da Türkçe olarak İncil Kilisesi'nin ayininin yapıldığı salonda, gençlere yönelik kurs gibi faaliyetler de verilmektedir. Özellikle yabancı dilini

* Felsefe ve Din Bilimleri (Din Psikolojisi) Bilim Uzmanı.

¹ Ali Rıza Baycan, stradigma.com.;internationalcongregations.net/nic_pastorates.htm.

² www.stradigma.com/turkce/nisan2003/print_11.html - 82k

geliştirmek isteyen zeki öğrencilere, farklı kültürleri barındıran bu bina çekici gelmektedir. Kütüphanenin de yer aldığı kafeteryasında gençler için rahat sohbet ortamının olması, gençleri bu mekâna çeken önemli nedenlerden birisidir.

Türkçe ibadet edilen Antalya İncil Kilisesi'nin başında ayinleri yöneten, daha önce tarikatçı olduğunu belirten, sonradan Hristiyanlığı tercih etmiş olan, kendini kilise önderi olarak tanıtan papaz Ramazan Arkan bulunmaktadır. Kilisede bizzat gelen kişiler ile ilgilenmesi için sonradan Hristiyanlığı tercih etmiş gençler görevlendirilmekte ve onlara ayrıca ayin yönetme gibi önemli görevler verilmektedir. Ayrıca Kilise tarafından piknik programları da düzenlenmektedir. Bununla beraber Kilisenin internet sitesinde papaz Ramazan Arkan'ın vaazları yayınlanmaktadır. Yine burada Kilise üyesi gençler tarafından periyodik olarak çıkarılan A.İ.K isimli güncel derginin online yayını vardır.³ Söz konusu sitede kilisenin ibadet saatlerinden, kilisede yapılan etkinliklerden bahsedilmektedir. Bununla beraber vaazlar, makaleler, Hristiyanlığa geçenlerin öyküleri de sitede bulunmaktadır.

Antalya İncil Kilisesi'nde ve Aziz Pavlus Kültür Merkezi'nde misyonerlik faaliyetlerinin gençlere dönük olması, bizleri misyonerlerin gençler üzerindeki etkisini araştırmaya yöneltmiştir. Misyonerlerin gençlere yönelik faaliyetleri ve bunlar karşısında gençliğin tutumunu ölçmek amacıyla farklı kültürlerin buluşma yeri olan Antalya'da değişik sosyo-kültürel kesimlerden gelen zihinsel beceri ve yetenekleri farklı olan gençlerin bulunduğu yedi lisede, lise 1.,2. ve 3. sınıflardan rast gele okul idaresince seçilmiş birer sınıfta anket çalışması yaptık. Kız Meslek Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Antalya Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi'nden oluşan yedi liseden 207 kız, 242 erkek öğrenci olmak üzere toplam 449 öğrenci üzerinde yaptığımız anket ile öğrencilerin dinî propaganda ile karşılaşma oranını, en çok hangi dinin propagandası ile ve hangi propaganda çeşidi ile karşılaştıklarını, en çok hangi dinî propaganda yönteminin etkilediğini, aralarında dinî propaganda vasıtası ile din değiştirenlerin olup olmadığını, farklı bir dini benimsemeyi düşünüp düşünmediklerini ve düşünüyorsa bunun nedenlerini, farklı bir dinin ilgilerini çekme nedenini ve dinî propagandaya karşı tutumlarını belirlemeye çalıştık.

Öğrencilerin %13,2'si bir başka dinin propagandası ile karşılaştığını belirtmiştir. Başka bir dinin propagandası ile karşılaştığını ifade eden %13,2'lik oran içinde %11,8'i Hristiyanlık, %0,7'si Satanizm, %0,7'si Yehova Şahitlerinin propagandası ile karşılaşmışlardır.

Öğrencilerin doğrudan ve dolaylı olarak dinî propaganda ile karşılaşma oranı %33,2'dir ve burada en çok ağırlık %14 ile filmler yolu ile yapılan dinî propaganda ve ikinci sırada %12,5 ile kendilerine veya adreslerine ücretsiz gönderilen yazılı ve görsel yayınlardır. Özellikle öğrenciler yazılı yayınlar konusunda kendilerine yolda bedava İncil verildiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerden %2,4'ü karşılıksız burs verme teklifi ile karşılaştığını belirtmiştir. Bu oran içinde %10,4'ü Fen Lisesi, %2,6'sı Anadolu Lisesi, %2,3'ü Antalya Lisesi öğrencileri dinî propaganda amacı ile karşılıksız burs teklifi ile karşılaşmışlardır. Antalya Lisesinde de Süper Bölümü'nde anket çalışmasını yaptığımızı hesaba katarsak, misyonerlerin zeki ve geleceği parlak öğrencilere yöneldiğini görürüz.

³ antalyaincilkilisesi.tk.

Ayrıca Fen Lisesi öğrencilerinin yaklaşık olarak diğerlerinden dört kat daha fazla karşılıksız burs teklifi almaları, bu gençlerin gelecekte önemli konumlara gelme şanslarının yüksek olması nedeni ile misyonerleri onlar ile ilgilenmeye sevk ettiğini göstermektedir.

Dinî propaganda sonucu karşı tarafın dinine yaklaşanlarda oran yazılı dinî propaganda araçları ile %0,2 , görsel yayınlar ile %5,1 , yüz yüze görüşmelerde %3'tür. Bu oran oldukça düşüktür ve öğrencilerin başka dinlere ilgisi daha çok meraktan kaynaklanmaktadır.

Film etkisi, dolaylı propaganda araçlarına göre oldukça yüksektir.⁴ Sinemanın etkisinin artması ile beraber, araç olarak kullanılma oranı da artmıştır. Son olarak buna Hz İsa'nın hayatını canlandıran "Tutku" filminde şahit olduk. Bu film ülkemizde büyük bir seyirci kitlesi tarafından izlenmiştir. Kilisede görüştüğümüz Nesrin , Hristiyanlığı tercih etmeyi iki yıl boyunca düşündüğünü fakat "Tutku" filminin onun karar vermesinde etkili olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %57,2'si başka dini tanıtan ve hoş gösteren film izlediklerini belirtmiştir. Bunlardan sadece %5,1'lik bir oran, bu film sonucu karşı tarafın dinine yaklaşmıştır. Bu oran bize farklı kültürleri benimsetmek ve başka dine çekmek amacıyla yapılan filmlerin gençlerin daha çok ilgisini çekmesi ile birlikte onlar üzerindeki etkisinin az olduğunu gösterir.

Öğrencilerin %17,6'sının dinî propaganda yolu ile din değiştiren arkadaşının olduğunu belirtmesi, çok az da olsa gençler arasında dinî propaganda yolu ile din değiştirenlerin varlığını bize gösterir.

Dinî propaganda ile karşılaşan okullar %21,1 ile en yüksek oranda Anadolu Lisesi, ikinci sırada %14,9 ile Fen Lisesi'dir. Anketimiz sonucunda dinî propaganda ile karşılaşma ve etkilenme düzeyini ve dinî propaganda karşısındaki tutumu; cinsiyetin, ailenin eğitim, gelir ve dindarlık düzeyinin ve anne ve baba arasındaki ilişkinin belirlediğini gördük.

Ailesi içinde gereken ilgi ve sevgiyi bulamamış, kendisini güvende hissetmeyen, doğru bir dinî bilgilendirme yapılmamış gençlerden farklı dinî arayışlara girenlerin oranı %10'dur.

Öğrencilerin %86,6'sı başka bir dini benimsemeyi düşünmemiştir. Sadece %11,7'lik bir oran, başka dini benimsemeyi düşünmüştür. Bunun nedeni olarak %7,3'ünün din adamlarının ve dindarların olumsuz tutum ve davranışlarını göstermeleri; gençleri olumsuz olarak etkileyenin, dini yaşayan ve anlatan dindarlar olduğunu ortaya koyar.

Öğrencilerden %80,4'ünün başka bir din ilgisini çekmemiştir. Sadece %15,1'i başka bir dine ilgi duyduğunu belirtmiştir. Dinler arasında %11,6 ile en fazla Hristiyanlık gençlerin ilgisini çekmektedir. Bu ilgede %6,5 ile o dine mensup insanların kültüründen etkilenme rol oynamaktadır.

Öğrencilerin dinî propaganda karşısındaki tutumlarına bakacak olursak; %60'ı dinî propaganda yolu ile insanların aldatıldığını düşünmektedir. Sadece %12,7'si dinî propagandaya olumlu bakmaktadır. **Öğrencilerin %75'i dinî propaganda ve bunların amaç ve yöntemleri hakkında ilgili kuruluşlarca bilgilendirilme istemektedir.**

⁴ Ahmet Onay, Dindarlık ve Etkileşim, Dem Yay., İstanbul 2004, s. 190

Gençlerin %73,9'u maddî zorluk içinde bulunan kimseleri başka dine çekmek amacıyla yapılan yardımlara olumlu bakmamakta ve bu yolla insanların aldatıldığını düşünmektedir.

Anket çalışması sırasında öğrencilerle yaptığımız söyleşilerde, Kale Kapısındaki Kilise'nin gençler üzerinde etkin olduğunu tespit ettik. Anadolu Lisesi'ndeki öğretmenler ile görüşmemizde özellikle öğrencilerin toplu halde Kale Kapısındaki Kilise'yi ziyarete gittiklerini ve bu ziyaretin sayısı artınca tedirgin olduklarını ve aile birliğinin öğrencileri toplamak için Kilise'ye gittiğini ifade etmişlerdir. Özellikle Kilise'nin Kültür Merkezi ile birlikte faaliyet yapması, ses eğitimi gibi başka yerde verilmeyen kursların ayın yapılan salonda verilmesi öğrencileri etkilemekte, ayrıca rahat sohbet edilecek kütüphanesinin de bulunduğu kafeteryasının bulunması ve farklı kültürlere sahip insanlar ile bir araya gelinebilmesi gençleri bu mekânlara çekmektedir.

Gençlerimiz büyük çoğunlukta dinlerine bağlı olmakla birlikte, din adamlarının medyada dinî konularda farklı fikirleri ortaya koymaları ve medyanın reyting hesaplarına alet olarak saldırgan ve kavgacı bir görüntü vermeleri gençlerin zihnini karıştırmakta, dinleri hakkında şüphenin oluşmasına sebep olmaktadır. Bu da misyonerlerin işlerini kolaylaştırmaktadır. Gençlerden, yaşadıkları olumsuz dinî tecrübenin farklı bir dinî arayışa yönlendirdiğini ifade eden %1,8'lik bir oran, neden olarak din adamları ve dindarların olumsuz tutum ve davranışları ile 11 Eylül'den 2001'den sonra dünyada oluşan olumsuz İslâm imajının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle dünyada İslâm'ın terör olayları ile birlikte anılması, medya aracılığıyla dünyanın şahit olduğu Irak, Afganistan ve birçok İslâm ülkelerinin geri kalmış hali misyonerlik faaliyetlerinin yaygınlaşmasında etkili olmuştur.